1

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

MŪSŲ PASTOGĖ

52 - ri Metai Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina - Price $1 7.2.2000 Nr. 5 (2665)

Sydnėjaus Apylinkėje nuomonės nesutampa

Praėjusią savaitę Sydnėjaus lietuvius sujudino per lietuvišką radijo valandėlę išgirstas Gabrieliaus Žemkalnio, nuolatinio valandėlės bendradarbio Vilniuje, pranešimas, kad Lietuvos vadovus bei žiniasklaidą pasiekė nekasdieniškas ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pareiškimas, datuotas 2000. 01. 17. Atrodo, klausytojus ypač nustebino Valdybos pareiškime išsakyta aštri kritika Lietuvos valdžiai apkaltinant ją komunizmo liaupsinimu, ir Valdybos teigimas, kad ši Valdybos pažiūra išreiškia ne tik Sydnėjaus lietuvių daugumos, bet kartu visos Australijos bei pasaulio lietuvių nuomonę. Po radijo valandėlės, tą patį antradienio vakarą (sausio 25) tarp tautiečių vyko gyvos išgirstų žinių diskusijos bei vertinimai, neretai ir telefonu.

Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pareiškimą buvo pasirašę visi penki Valdybos nariai (Antanas Kramilius, dr.Alfonsas Viliūnas, Arūnas Rupšys, Margarita Bimbienė ir Onutė Kapočienė), tačiau netrukus iš Valdybos pasitraukė Onutė Kapočienė, narė socialinei pagalbai. Pirmoje eilėje Lietuvos valdžiai ir žiniasklaidai skirtas Valdybos pareiškimas buvo susietas su iš kai kurių Lietuvos organizacijų gautu prašymu rinkti parašus protestuojant prieš vadinamojo Grūto parko kūrimą, kuriame rastų vietą sovietmečio paminklai bei skulptūros. Sį prašymą iš Lietuvos buvo gavusi ALB Krašto Valdyba, kuri savo ruožtu jį perdavė Apylinkės valdyboms.

Trijų lapų ilgio Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pareiškimas Lietuvos vadovams turi antraštę *Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ir Grūtos miškas* (Grūto miškas, Red.). Didžioji Valdybos pareiškimo dalis savais žodžiais atpasakoja ir kritikuoja tarsi žalingus Gabrieliaus Žemkalnio pasisakymus apie kuriamą Grūto parką per lietuviškąją valandėlę 1999 gruodžio 7 dieną. Pareiškime teigiama, kad per tą valandėlę G.Žemkalnis *įsakmiai pabrėžęs*, jog protesto parašų rinkimas esąs *kenksmingas, nes kiršina tautą prieš vyriausybę*. G.Žemkalnis taip pat sakęs, kad *esą nėra ko baimintis ar gėdytis tokiu muziejum, nes žydai Holokausto muziejuje iškabina šalia žuvusiųjų kacetuose ir jų žudytojų paveikslus...*

Valdybos pareiškimas aštriai pasisako ne tik prieš Gabrielių Žemkalnį, bet ir *dabartinius* Lietuvos vadovus. Link pabaigos pacitavus du sovietinio pobūdžio teiginius apie Lietuvos istoriją iš laikraščio *Obezon* (galbūt tai rusų tautinės mažumos leidinys *Obzor* - Apžvalga? Red.), Sydnėjaus Apylinkės Valdyba meta toli siekiantį kaltinimą: *Nesigirdi, kad seimo pirmininkas V.Landsbergis ar jo brolis PLB atstovas prie Lietuvos Vyriausybės Gab.Žemkalnis, J.E. Prezidentas, ar Vyriausybė, tiems melams priešintųsi. Jie visi tiktai liaupsina komunizmo vadovus tautos pavergėjų paminklų atgaivintojus „Lenino žemės" kūrėjus Lietuvoje.* (sintaksė netaisyta)

Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pareiškimas užbaigiamas šitaip *:Tikimės, kad čia išreiškėm ne tik Valdybos bet Syd. Lietuvių bendruomenės daugumos, o kartu visos Australijos ir Pasaulio Lietuvių nuomonę* .(kalba netaisyta, Red.)

Pareiškimą lydėjo lydraštis, kur pareiškiama, kad Sydnėjaus lietuviai yra pabirę po 4 milijonų miestą. Kadangi tokiose sąlygose protesto parašus rinkti esą sunku, Apylinkės Valdyba savo posėdyje (sausio 16) vienbalsiai parėmė vicepirmininko dr. Viliūno paruoštą pareiškimą ir visi valdybos nariai jį pasirašė. Pirmininko Antano Kramiliaus pasirašytame lydraštyje yra rašoma: *Užtikriname, kad mes kalbame daugumos Sydnėjaus lietuvių bendruomenės vardu, nes esame jos išrinkti.*

Sydnėjaus Apylinkės Valdybos raštas ir lydraštis buvo adresuoti LR Prezidentui, Seimo Pirmininkui, Ministrui Pirmininkui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pirmininkui, PLB atstovui Lietuvoje Gabrieliui Žemkalniui, ALB Krašto Valdybai, Australijos lietuvių spaudai (*M.P. ir T.A.*), Lietuvos žiniasklaidai.

Kol ginčyjamasi, ką daryti su senais paminklais, Lietuvoje kyla nauji. Paminklas prez. Antanui Smetonai Kaune.

Anksčiausiai įValdybos raštus atsiliepė Vilniuje dirbąs Gabrielius Žemkalnis, kuris šiuos raštus gavo sausio 17. Savo trumpame laiške, išsiuntinėtame tiems patiems adresatams, jis rašo: *Apgailestauju, kad savo laiške Sydnėjaus apylinkės valdyba necituoja mano viso pranešimo, padaryto per SBS radiją 1999 metų gruodžio 7 dieną. Laiško autoriai emocingai interpretuoja mano pasisakymą ir tuo pačiu prasilenkia su teisybe. Nematau reikalo papunkčiui paneigti visą*

Nukelta į 3 psl.

Lietuvos įvykių apžvalga

Vytautas Doniela

Derybos su ES

Kovo mėnesį Lietuva sužinos, pagal kokius punktus ji pradės derybas su Europos Sąjunga dėl narystės šioje organizacijoje. Europos Komisija Lietuvai ir dar 5 kandidatėms tai paskelbs kovo 8. Bet formali derybų su naujomis kandidatėmis pradžia bus paskelbta vasario 15 per ES šalių užsienio reikalų ministrų susitikimą. Lietuva derybas tikisi baigti 2004 metais. Teoriškai, Lietuvos derybų delegacijai vadovauja Algirdas Saudargas, tačiau vyriausiasis derybininkas yra LR užsienio reikalų viceministras Vygaudas Ušackas.

Derybos su ES skiriasi nuo dvišalių derybų, jos reiškia, kad mes perimam normas, egzistuojančias ES, ir, neišradinėdami dviračio, naudojamės jomis palengvindami savo ūkio modernizavimą, kurdami stabilumą viduje ir išorėje, – sakė viceministras V. Ušackas.

Holokausto konferencija Stockholme

Kalbėdamas Stockholme vykusiame pasauliniame forume apie holokaustą, premjeras Andrius Kubilius pabrėžė, kad svarbu išsiaiškinti ir suvokti holokausto priežastis. Jis apgailestavo, kad užsienio spaudoje Lietuva siejama su žydų tautos tragedija II pas. karo metais, ir pridūrė, jog tuomet Lietuva buvo tik geografinė sąvoka. Pasak A. Kubiliaus, holokaustas ar bet kokios kitos spalvos genocidas savo baisiu pavyzdžiu turi žadinti žmonių atmintį, kad galėtume bendromis jėgomis užkirsti kelią panašių žmonijos tragedijų pasikartojimui. Šių metų spalio mėnesį įvyks kita tarptautinė konferencija, kurioje bus kalbama apie karo metais išvežtas žydų kultūros vertybes. Šią konferenciją globoja Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja. Ji turėjo būti rengiama Austrijoje, bet dabar įvyks Vilniuje.

Komisija KGB bendradarbių veiklai

Valstybės saugumo departamentas sudarė tarpžinybinę komisiją, kuri vertins buvusių slaptųjų KGB bendradarbių veiklą ir spręs, ar įrašyti juos į specialią įskaitą, ar viešai paskelbti duomenis apie buvusį bendradarbiavimą. Komisija sudaryta įgyvendinant įstatymą, kurį Seimas priėmė praėjusių metų lapkričio 23.

Ta proga Lietuvos vyskupų konferencija kviečia visus – dvasininkus ir pasauliečius – anuomet pakliuvusius į KGB voratinklį, įstatymo nustatyta tvarka atvirai papasakoti valstybinei komisijai, kaip jie buvo verčiami bendradarbiauti su sovietiniu saugumu. Vyskupų konferencijos kreipimesi minima, jog daugelio savo agentų bylas KGB išsivežė, o dvasininkų – paliko. Tikriausiai taip padaryta dėl to, kad galėtų ir toliau juos per savo agentūrą šantažuoti. Dabar esąs tik vienas kelias – prisipažinimas ir atgaila.

Nafta

LUKoil paskelbė pasirašiusi vienerių metų sutartį su Lietuva dėl naftos perdirbimo *Mažeikių naftos* (kuriai dabar vadovauja *Williams*) gamykloje, o ilgalaikė naftos tiekimo sutartis gali būti pasirašyta dar šį mėnesį. Vienas milijonas tonų *LUKoil* naftos, produktais bus eksportuojamas į Rusiją. Koncernai *LUKoil* ir *Mažeikių nafta* derasi ir dėl sutarties naftą Mažeikiams teikti dešimtį metų, apie 60 mln. tonų.

Baltijos dailė JAV didmiesčiuose

Lietuvių, latvių ir estų šiuolaikinės dailės kūriniai eksponuojami Amerikoje. Pabaltiečių tapybos darbų ir skulptūrų paroda buvo atidaryta Nacionalinio meno klube Niujorke. Per 40 Baltijos šalių skulptorių ir tapytojų parodoje pristato 67 šiuolaikinės dailės darbus. Ši kolekcija vėliau bus rodoma Vašingtone, Čikagoje, Huston ir Los Angeles. Parodą inicijavo ir surengė JAV Baltijos Fondas. Lietuvius autorius ir jų darbus parodai pateikė Šiuolaikinis meno centras, *Arkos* galerija, Dailininkų sąjunga ir Vilniaus dailės akademija. Parodoje Lietuvai atstovauja 15 tapytojų ir skulptorių. Susipažinti su parodoje eksponuojamais kūriniais ir autorių biografijomis padeda solidus Suomijoje išleistas parodos katalogas. Kaip sako parodos koordinatorė Ieva Kuizinienė, ši paroda esanti didelis žingsnis į Lietuvoje kol kas ignoruojamą meno verslą.

Referendumas dėl lėšų gynybai

Naujosios sąjungos lyderis Artūras Paulauskas ir dar keli jo socialliberalai įteikė prašymą leisti rinkti piliečių parašus dėl biudžeto keitimo ir dalies krašto apsaugai skirtų lėšų perdavimo švietimo reikmėms. Siūloma pakeisti 2000 metų valstybės ir savivaldybių biudžeto įstatymą ir 148 mln. litų iš numatytų lėšų krašto apsaugai skirti švietimui bei aukštajam mokslui. Referendumo autoriai turi surinkti mažiausiai 50 000 parašų per ne ilgiau kaip 2 mėn.

Bylos dėl naftos grobstymo

Praėjusiais metai Vyriausybei tariantis su *Williams* dėl *Mažeikių naftos* valdymo, generalinio prokuroro K. Pėdnyčios įsakymu buvo sudaryta darbo grupė, kuri peržiūri su gamykla susijusias bylas, kurios buvo iškeltos 1990 - 1999 metais. Spauda paskelbė informaciją apie užsienio specialistų tyrimus, kur užsimenama apie milžiniškus grobstymus Mažeikių įmonėje, ir kad su tuo galėjo būti susijusi aukščiausia įmonės vadovybė. Pasak valstybės kontrolės, žala esanti šimtamilijoninė. Dėl *Mažeikių naftoje* vykusios korupcijos buvo susirūpinęs ir buvęs ūkio ministras Vincas Babilius. Tai buvo viena iš priežasčių, kodėl į Lietuvos naftos ūkį buvo norima įvesti amerikiečius, kad šie nelegalų pasipelnymą sustabdytų. Kaip praneša *Lietuvos rytas* (2000.01.26), prokuratūros vykdomi naftos verslo tyrimai gali paliesti ir ilgametį *Mažeikių naftos* vadovą Bronislovą Vainorą, kuris buvo šios įmonės generaldirektoriu[illegible]o

Nukelta į 2 psl.

INFORMACIJA

Vasario 16 – Nepriklausomybės šventė Melbourne

įvyks **vasario 27, 1.30 val. po pietų** Melbourno Lietuvių Namuose, 44 Errol St. North Melbourne. Paskaitą skaitys ALJS pirmininkė **Vida Luimaitė** ir buvęs Australijos atstovas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese **Algis Šimkus**. Paskaitų tema *Tautinis gyvastingumas ir jaunimo kongresai.*

Po paskaitų seks meninė dalis su **Dainos Sambūriu**, pianistu **Petru Šurna** ir kitais įdomiais pasirodymais.

Šventė prasidės šv. Mišiomis **11 val.** Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje.

Prašome organizacijas dalyvauti su uniformomis ir vėliavomis.

Kviečiame visus gausiai dalyvauti!

Programą rengia Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga

Vasario 16-tosios minėjimas Sydnėjuje

Nepriklausomybės paskelbimo 82 metinių minėjimas Sydnėjuje įvyks sekmadienį, **vasario 20 d.** tokia tvarka: **11.30 ryto** iškilmingos pamaldos St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe. Šv. Mišias už Lietuvą laikys kunigas Roger Belmore SM. Giedos *Dainos* choras. Organizacijos kviečiamos dalyvauti organizuota, su vėliavomis. Po pamaldų viešas minėjimas Lietuvių Klubo auditorijoje (apačioje), prasidės **2 p.p.** Pradžioje Lietuvos Respublikos generalinio garbės konsulo **Viktoro Šliterio** žodis. Dienai skirtą paskaitą skaitys **dr. Alfonsas Viliūnas**. Deklamacijos. *Dainos* choras, vad. Birutės Aleknaitės ir Justino Ankaus. Įėjimas nemokamas, bet bus renkamas Solidarumo nario mokestis. Maloniai kviečiame Sydnėjaus ir apylinkių tautiečius dalyvauti pamaldose ir minėjime.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Sydnėjaus lietuvių pensininkų klubo *Neringa* Valdyba praneša,

kad sekantis narių susirinkimas įvyks **vasario 17**, ketvirtadienį , Lietuvių Klube Bankstowne įprastu laiku (12 val.).

S. N.

Vasario 16 minėjimas Canberroje

Minėjimas įvyks **vasario 13**, sekmadienį, **2 val. po pietų** naujojoje Lietuvių Būstinėje, Maitland gatvėje, Hackett priemiestyje. Paskaitą skaitys **p. Rasa Mauragienė**. Po oficialios minėjimo dalies bus kavutė. Canberriškiai kviečiami gausiai dalyvauti.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba

Klaidos atitaisymas

Mūsų Pastogės Redakcijai,

Mūsų Pastogės (nr. 3) tarp mirusių *Dainos* choristų įsivėlė rimta klaida.

Tarp pirmųjų paminėtas Amerikoje miręs Alfonsas Alčiauskas. Buvo gauta klaidinga informacija. Alfonsas nėra miręs ir dar labai gyvas, kaip mes jį pažinojome Sydnėjuje.Tarp kitų mirusių paminėjau Teofilę Zakarevičienę. Jos vardas turi būti Teresė.

Paliestus nuoširdžiai atsiprašau.

A. Kramilius

Bibliotekos Bičiulių Būrelio Parengimų Kalendorius 2000

Vasario 27 – knygos pristatymas, balandžio 9, gegužės 28, birželio 18, liepos 16, rugpjūčio 6, rugsėjo 10, spalio 8, lapkričio 19, gruodžio 3 – kalėdiniai pietūs.

Pastaba: Prašome sekti skelbimus spaudoje dėl būsimųjų renginių. Kiekvienu atveju bus galima sukeisti datas, jei atsirastų pageidavimų.

Bibliotekos Bičiulių Būrelis

Aukos *Mūsų Pastogei*

E. Astramskienė	NSW	$ 10.00
G. Katauskienė	ACT	$ 20.00
J. Zaremba	NZ	$ 20.00
N. Liutikaitė	NSW	$ 25.00
P. Kušleikienė	NSW	$ 20.00
P. Burokas	NSW	$ 10.00
P. Armonas	NSW	$ 10.00
M. GrišKaitienė	NSW	$ 10.00
K. Stančikas	NSW	$ 20.00
C.V. Sasnauskas	Qld.	$ 10.00
E. Žukauskienė	WA	$ 20.00
L. Venslovas	ACT	$ 10.00
S. ir M. Tamašauskas	Vic.	$ 10.00
A. Malinauskas	WA	$ 10.00
K. Bartaška	Vic.	$ 5.00
J. Juška	Vic.	$ 10.00
V. Ališauskas	Vic.	$ 10.00
Melbourno Lietuvių Klubas	Vic.	$ 50.00
V. Kauneckas	NSW	$ 5.00
Z. Sipavičius	ACT	$ 50.00
F. Luckienė	Qld.	$ 10.00
K. Vanagienė	SA	$ 10.00
O. Kuprienė	NSW	$ 20.00
R. Stašionis	NSW	$ 10.00
N. Volkas	Qld.	$ 25.00
S. Stukys	NSW	$ 20.00

Dėkojame už aukas.

***MP* administracija**

Dėmesio

MP prenumeratoriams!

Pranešame gerbiamiems *Mūsų Pastogės* skaitytojams, kad nuo sausio mėnesio vidurio NSW pašto įstaigos pakeitė savo darbo tvarką. Nuo linijinės pašto siuntų paskirstymo sistemos pereinama prie kompiuterinės paskirstymo sistemos ir todėl yra pakeista mūsų laikraščio pristatymo vieta, tačiau pristatymo diena ir laikas liko tas pats, kaip ir anksčiau: laikraštį nuvežame į pašto siuntų surinkimo vietą penktadieniais 11 val. Jeigu laikraščio gavimas kartais vėluoja, tai tik dėl pašto įstaigos darbo tvarkos pasikeitimo.

Pasikalbėjus su pašto įstaigos viršininku, mums buvo paaiškinta, kad tie pašto persiuntimo nesklandumai artimiausiu laiku bus pašalinti ir pašto siuntos pasieks adresatus greičiau nei buvo iki šiol. Tikriausiai todėl laikinai vėlavo ir *Mūsų Pastogės* gavimas. Išsiunčiame laikraštį visada laiku, pagal mums nustatytą tvarką. Jeigu laikraščio gavimas ateityje vėluotų, prašome kreiptis į Jūsų gyvenamosios vietos pašto įstaigą ir pasiteirauti

Jadvyga Dambrauskienė

Mūsų Pastogės ekspedicijos vadovė

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, BANKSTOWN, NSW 2200

Tel.: 9708 1414 Fax.: 9796 4962

ŠIAME KLUBE LAUKIAMI SVEČIAI IŠ VISŲ PASAULIO KRAŠTŲ!

ŠEŠTADIENIAIS IR ŠVENTADIENIAIS NUO 12.00 val.
DARBO DIENOMIS KLUBAS ATIDAROMAS NUO 4.00 val.
ANTRADIENIAIS UŽDARYTA.

Kiekvieną Sekmadienį nuo 5.00 iki 6.00 val

LINKSMOJI VALANDA

VISI GĖRIMAI TIK PUSĘ KAINOS

Sekmadienį vasario 13 d. bus rodoma 3 filmai:

"Gyvenimas mirties rate", "Partizanai" ir "Partizanės"

ŠIAIS METAIS IEŠKOMA SAVANORIŲ, GALINČIŲ PADIRBĖTI BARE BENT PORĄ VALANDŲ Į SAVAITĘ. PRAŠOME PASISIŪLYTI

NEUŽMIRŠKITE SEKANČIOS PENSININKŲ DIENOS VASARIO 17d. 12.00VAL. ŠVEDIŠKAS STALAS TIK $5.00

Bibliotekoje rasite knygų, plokštelių, video juostelių pardavimui, perkant pagal svorį - pigiau negu geri grybai! UŽSISAKYKITE "PASAULIO LIETUVĮ"

RUOŠKITĖS Į KLUBO TURGŲ VASARIO 27 d. 2.00 val.

NARIAI, kiekvienas ieškokime po 5 naujus narius Klubui

SAVAITĖS MINTIS: Kai mes giname savo ateitį, mes giname ne vakardieną, o rytojų. Ort. y Gasset.

Pranešimas Geelongo lietuviams

Vasario 16-tos minėjimas Geelonge įvyks **vasario 20**. Minėjimas prasidės pamaldomis šv. Petro ir Povilo bažnyčioje **9 val. ryto**. Lietuviškos organizacijos kviečiamos atvykti su savo vėliavomis. Po pamaldų, **12 val.** Lietuvių Namuose Pettitt Park prasidės iškilmingas šventės minėjimas. Paskaitą skaitys **Jonas Tamošiūnas**, meninę dalį atliks choras *Viltis* ir tautinių šokių grupė. Po minėjimo – pietūs. Kviečiame visus atvykti.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Lietuvos Nepriklausomybės Šventės minėjimas Adelaidėje

š.m. **vasario 13 dieną**, sekmadienį, vyks sekančia tvarka:

10 val. ryto	vėliavos pakėlimas	Lietuvių Namuose
10.45 val. ryto		Lietuvių Katalikų Centre
11 val. ryto	pamaldos	Šv. Kazimiero bažnyčioje

Organizacijos yra prašomos dalyvauti su vėliavomis.

1.30 val. po pietų	minėjimas	Lietuvių Namuose

Programoje: paskaita – **Vaidotas Januškevičius**

meninė dalis: **Moterų Oktetas, ALT *Vaidila – Žąsino taukai,* choras *Lituania.***

Po programos – vėliavų nuleidimas Lietuvių Namų sodelyje. Vėliavų pakėlimą ir nuleidimą praveda LKVS Ramovė. Tautiečiai yra kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti minėjime ir tuomi pagerbti Lietuvos Nepriklausomybę.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Kaziuko mugė Sydnėjuje

Pranešame tautiečiams, kad Kaziuko mugė įvyks **kovo 5**, sekmadienį, tuoj pat po lietuviškų pamaldų Lidcombe parapijos salėje. Pageidaujantys ką nors parduoti ar parodyti susirinkusiems kokių nors daiktų ar dirbinių, maloniai kviečiami su savo eksponatais dalyvauti mugėje. Veiks atsigaivinimo baras, virtuvė su kopūstais ir dešrelėmis, riestainių stalas. Kviečiame visus gausiai dalyvauti Kaziuko mugėje ir pabendrauti su draugais ir pažįstamais.

Sydnėjaus Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos Valdyba

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 1885
Tel.: (02) 9790 2319 Faksas: (02) 9790 3233 E-mail: rita@qd.com.au
Redakcinė kolegija: Rita Baltušytė - Ormsby, Antanas Laukaitis, Kęstas Protas, Vytenis Šliogeris.
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $ 50 Užsienyje paprastu paštu $ 65 N. Zelandijoje oro paštu $ 80
Užsienyje oro paštu $ 110

Sydnėjaus Apylinkėje nuomonės nesutampa

Atkelta iš 1 psl.

surašytą demagogiją... (pilnas laiško tekstas yra spausdinamas žemiau). Iš Australijos lietuvių radijo valandėlės G.Žemkalnis pasitraukė sausio 25 (žr. *M.P.* nr.4). Jis pasitraukiąs todėl, kad nenorįs būti priežastimi naujiems Lietuvos vadovų įžeidinėjimams.

Nors Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pareiškime bei lydraštyje yra pažymėta, kad kopiją gauna ir *Mūsų Pastogė*, tekstus gavome tik sausio 26, jų paprašius iš Valdybos pirmininko. *MP* stengsis gauti SBS lietuvių radijo valandėlės įrašą, padarytą 1999 gruodžio 7 dieną, kur yra užfiksuotas Gabrieliaus Žemkalnio pasisakymas dėl Grūto parko. Kaip iš turimų dokumentų matyti, Gabrieliaus Žemkalnio ir Sydnėjaus Apylinkės Valdybos aiškinimai apie G.Žemkalnio žodžius, pasakytus per minėtą radijo valandėlę, nesutampa.

Šiuo kontraversiniu klausimu MP redakcijon atėję pasisakymai, priklausomai nuo vietos, yra spausdinami jau šiame numeryje. Pasisakymus talpinsime ir kituose numeriuose.

PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis

Gerbiami Brangūs tautiečiai ir tautietės,

Sausio 25 laidoje Gabrielius Žemkalnis, bendradarbis su SBS, patiekdavo daugumoje įdomių žinių iš lietuvių pasaulio. Iš šių pareigų šiandien pasitraukė, kiek reikia suprasti iš jo pranešimo, dėl Sydnėjaus Apylinkės valdybos.

Gaila, kad G.Žemkalnis antrą kartą klaidindamas klausytojus prasilenkė su tiesa. Gerai prisimenate, kad aš užprotestavau Lietuvos spaudoje dėl Lietuvos Himno parodijos ir tik tąsyk Lietuvos Vyriausybė pasiuntė protesto notą į žydų muziejų Washingtone. Ieškojau informacijos Lietuvos Ambasadoje Washingtone ir telefonu kalbėjau su pačiu Žemkalniu.

O ką paskelbė G.Žemkalnis Australijos lietuviams, kad Kramilius nieko nesiklausęs pradėjo protestuoti. Atrodo atsidėkodamas, kad Sydnejaus Apylinkės valdyba G.Žemkalnio vadovaujamam Tremtinių Namų vajuj Vilniuje paskyrė $5000 dolerių. Kiek paaukojo Sydnejaus lietuviai, gal pasakys pats Žemkalnis.

Šiandien prieš laidotuvių maršą paskutinį kartą išgirdome G.Žemkalnį iš Lietuvos per SBS radijo Sydnejuje ir aišku visoje Australijoje. Įdomu ar SBS Radijo jam mokėjo už tuos pranešimus.? Atsisveikino su mumis visam laikui, o gal tik tol, kol Sydnejuje bus ši valdyba? Visi ženklai rodo, kad yra vedama akcija suardyti dabartinę Sydnejaus Apylinkės valdybą.? Jau girdėjau, kad yra renkami parašai dėl Žemkalnio sugrąžinimo. G.Žemkalnis pasipiktinęs, kad Sydnejaus Apylinkės valdyba drįso pasiųsti protestą dėl renkamų iš šiukšlynų bolševikų statulų į muziejų Grūto miške, kur už Lietuvos laisvę tuose miškuose padėjo savo jaunas galvas tūkstančiai partizanų. Paklauskime pirmiau ponas Žemkalni, ką pasakys šitie Lietuvos sūnūs apie jų žudikų surinkimą į šventą, pagarbią vietą Lietuvos kankinių kraujo prisigėrusią žemę Dzūkijos miške?

Sąmoningai, sustiprinti, savo kaltinimus nutylėjo G.Žemkalnis, kad protestas buvo padarytas raginant Australijos Krašto valdybai solidarume su Lietuvos organizacoijomis. Vieton peticijų jausdami bendruomenės narių nuotaikas mes padarėme sprendimą pasiūsti mūsų valdybos pareiškimą. Nedarėme tai slaptai. Protesto kopiją pasiuntėme faksu jam pačiam pirmutiniam, kadangi savo pranešime Australijos lietuviams G.Žemkalnis išvadino mus neišmanėliais, įskaitant ir Archivyskupą Tamkevičių, Kauno Metropolitą, kurie protestuojame prieš šio raudono muziejaus steigimą Lietuvoje.

Po G.Žemkalnio pranešimo šiandien sukilo "išmanėliai" mūsų bendruomenėje ir užpuolė, kai kuriuos garbingiausius bendruomenėje valdybos narius, kad šie buvo priversti pasitraukti iš apylinkės valdybos. Taigi, ponas Žemkalni, laimėjai. Labai gaila, kad šį laimėjimą atsiekei prasilenkdamas su tiesa. Įdomu, ką visiems "išmanėliams" pasakys kitame pasaulyje sutikti Rainių miškelio kankiniai, Būdavonės miške nukankinti kunigai ir 60 milijonų nekaltų iššudytų žmonių Lenino ir Stalino sukurtame raudonajame rojuje. Paskaitykite Michael Duffy straipsnį *The Daily Telegraph* (19/1/2000). Ko pirmiau reikia Lietuvoje? Paminklo ir parko žuvu-siems partizanams ar "raudono kampelio" "Leninland", kaip pasijuokia London *Guardian*.

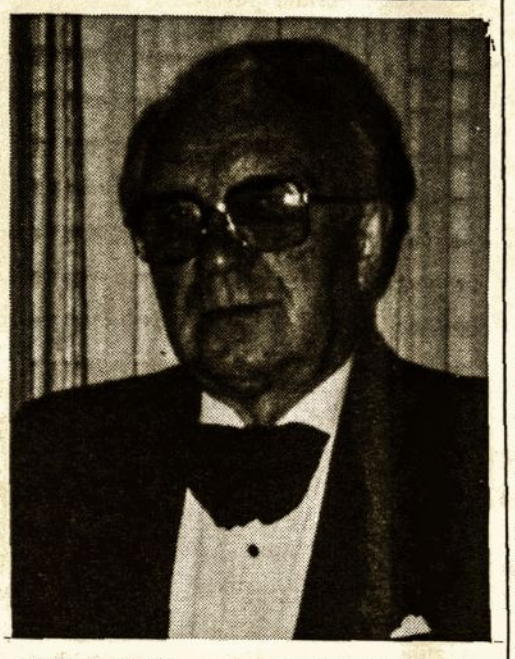

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdybos pirmininkas Antanas Kramilius

Su pagarba

A.V.Kramilius 2000.02.25

(p. Kramiliaus laiško stilius netaisytas. Red.)

Gerbiamieji,

Šiandien gavau faksu Australijos Lietuvių Bendruomenės Sydnėjaus apylinkės pirmininko A.V.Kramiliaus laišką, kurio nuorašai yra išsiųsti ir Jums.

Apgailestauju, kad savo laiške Sydnėjaus apylinkės valdyba necituoja mano viso pranešimo padaryto per SBS radiją 1999 metų gruodžio 7 dieną. Laiško autoriai emocingai interpretuoja mano pasisakymą ir tuo pačiu prasilenkia su teisybe. Nematau reikalo papunkčiui paneigti visą surašytą demagogiją. Skaudu, taip pat, kad išvardinus Seimo pirmininką V.Landsbergį, PLB atstovą Lietuvoje G.Žemkalnį, J.E.Prezidentą ir Vyriausybę, rašoma: *Jie visi tiktai liaupsina komunizmo vadovus tautos paminklų atgaivintojus „Lenino žemės" kūrėjus Lietuvoje.*

Sydnėjaus lietuvių bendruomenės Valdybos laiško pabaigoje sakinys *Tikimės, kad čia išreiškėme ne tik valdybos bet Sydnėjaus Lietuvių bendruomenės daugumos, o kartu visos Australijos ir Pasaulio Lietuvių nuomonę* yra pagrįstas, aš irgi tikiuosi, tiktai Sydnėjaus valdybos įsitikinimu.

Gabrielis Žemkalnis
PLB atstovas Lietuvoje
(2000.01.17)

Nuorašai: LR Prezidentui JE Valdui Adamkui, LR Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui, LR Min. Pirm. Andriui Kubiliui, PLB Valdybos pirm. Vytautui Kamantui, Lietuvos žiniasklaidai: *Lietuvos rytui, Respublikai, Lietuvos aidui, Kauno dienai*, Australijos žiniasklaidai: *Mūsų Pastogei, Tėviškės Aidams*, ALB Krašto Valdybos pirm. p. J. Vabolienei.

Atviras laiškas Sydnėjaus Apylinkės Valdybai

Gerbiamieji,

Aš pasirašiau po Jūsų platinama, Lietuvoje paruošta peticija dėl Grūto parko, neabejodamas, kad tie parašai bus persiųsti į Lietuvą ir pridėti prie kitų surinktų parašų Lietuvoje bei pasaulyje ir bus įteikti LR Vyriausybei. Tuo ir turėjo viskas užsibaigti. Tačiau, kaip suprantu, ta peticija nebuvo persiųsta į Lietuvą. ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba rado reikalą pasinaudoti ta tema asmeniškiems Gabrieliaus Žemkalnio įžeidinėjimams. Jam yra primetama kada, su kuo ir ką jis valgo! Ar ALB Sydney Valdybos nariai perskaitė ir žinojo, po kuo jie pasirašė? Mano parašas buvo ant Lietuvoje paruoštos formos ir jo negalima panaudoti kitu tikslu, tuo labiau įvairiems įžeidinėjimams.

Ką mes pasiekėme? Suprastinom savo radijo valandėlę! Valio! Nuverskime dabartinę Lietuvos Vyriausybę ir grąžinkime atgal komunistų partiją? Negi padaryti išvadą, kad tokie yra mūsų Apylinkės Valdybos siekimai?

Per tą trumpą laiką Dr. A.Viliūno paskelbti straipsniai su Apylinkės Valdybos antgalve (letterhead) yra žeminantis veiksmas visai mūsų Sydnėjaus Lietuvių Bendruomenei. Ką rašo Dr.A.Viliūnas asmeniškai, tai jo paties reikalas, bet ką jis rašo kaipo ALB Sydnėjaus Apylinkės Vice pirmininkas, jis rašo mano ir visos bendruomenės vardu. Korespondencijos yra Sekretoriaus pareiga, būkite malonus, Vice pirmininke, grąžinkite sekretoriui visas oficialias antgalves (letterhead) ir rašinėkite šmeižiančius laiškus savo asmenišku vardu.

Laukiu ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdybos š.m. sausio 16 išsiuntinėto laiško atšaukimo ir LR Vyriausybės bei PLB Atstovo atsiprašymo, nes tokio turinio laiškai nedaro garbės ir tikrai niekada neras pritarimo mūsų bendruomenėje.

Su pagarba

Algis Bučinskas, Picton NSW

ALB Melbourno Apylinkės Valdybos pareiškimas

Mūsų dėmesys buvo atkreiptas į Sydnėjaus Apylinkės Valdybos atvirą laišką, kuriame be kita ko rašoma: *Nesigirdi, kad Seimo pirmininkas V. Landsbergis ar jo brolis PLB atstovas prie Lietuvos Vyriausybės Gab. Žemkalnis, J.E. Prezidentas, ar Vyriausybė, tiems melams priešintųsi. Jie visi tiktai liaupsina komunizmo vadovus tautos pavergėjų paminklų atgaivintojus "Lenino žemės" kūrėjus Lietuvoje.*

Šis pareiškimas šiurkščiai įžeidžia visus svarbiausius nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovus, apkaltinant juos komunizmo "liaupsinimu". Toliau Sydnėjaus Apylinkės Valdybos atvirame nedatuotame laiške rašoma: *Tikimės, kad čia išreiškėm ne tik Valdybos bet Syd. Lietuvių bendruomenės daugumos, o kartu ir visos Australijos ir Pasaulio Lietuvių nuomonę.*

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba prieštarauja tokiems nereikalingiems Lietuvos vadovų ir PLB atstovo įžeidinėjimams. Kadangi Sydnėjaus Apylinkės Valdyba ryžosi kalbėti visų Australijos lietuvių vardu, mes pareiškiame, kad Sydnėjaus Valdyba neturi teisės kalbėti Melbourno lietuvių vardu, tad ir visų Australijos lietuvių vardu.

Mes apgailestaujame, kad Australijos lietuvių tarpe atsirado tokių nereikalingų ir nekultūringų nepriklausomos Lietuvos vadovų įžeidinėjimų ir pareiškiame neturį nieko bendro su tokiais užgauliojimais.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

PROTESTUOJU

Protestuoju prieš dr. Alfonso Viliūno mūsų bendruomenės antgalvės (letterhead) **Sydnėjaus Apylinkės Valdyba/Australian Lithuanian Community-Sydney** piktnaudojimą savo asmeniškiems įžeidžiantiems 2 000 metų "linkėjimams" Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui, kurie buvo atspausdinti Lietuvos spaudoje.

Panaudodamas tokią antgalvę, jis įtraukia nuosaikiai galvojančią Sydnėjaus lietuvių bendruomenę į savo "linkėjimus".

Isolda Poželaitė-Davis AM

Andriaus Deltuvos piešinys

BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

Vakarų Australijos lietuvių naujienos

Atsisveikinome su šimtmečiu ir drauge su tūkstantmečiu. Žinome, ką atlikome praeityje, bet reikalinga pagalvoti apie mus laukiančius šių metų įvykius. Štai keletas jų.

* Šiais metais sueina 5 metai Sąjungai paskolintų pinigų Namui pirkti termino pratęsimui. Paskolininkų susirinkimas bus šaukiamas pirmoje šių metų pusėje. Reikia rimtai pagalvoti ir apsispręsti ar Sąjungai Lietuvių Namai reikalingi ir jei dar reikalingi - kuriam laikui paskolų terminą pratęsti.

* Mūsų bendruomenė leidžia sau prabangą turėti dvi valdybas: Bendruomenės ir Sąjungos. Į abi valdybas labai sunku priprašyti žmonių jos vietas užpildyti. Abi jos veikia, galima sakyti, tik pirmu bėgiu, nes jaunesnieji duoda pirmenybę savo būtiniems reikalams, o senoji karta jau savo pareigas atlikusi, nori ramybės ir poilsio.

* Šiemet neteksime mūsų gerbiamo kun. dr. Alfonso Savickio, kuris ilgesniam laikui išvyksta į Lietuvą, o iš ten į Sibiro lietuvių gyvenvietes . . . Jį kol kas pavaduos kun. Paul Pitzen, o kai jo neteksime, kas tada...

* Sporto klubas Tauras teturi tik golfininkų būrelį, kuris 2 kartus per savaitę (leidžiant oro sąlygoms) susirenka žaisti golfą ir pabendrauti. Jų tarpe yra keletas ir ne lietuvių, nors jie visi yra geri draugai. Dauguma jų palaiko ir bendruomenės subuvimus.

Turime ir žuvavimo entuziastų, bet jų skaičius jau sumažėjęs. Gal šiais metais atsiras norinčiųjų skaičių padidinti.

* Radijo valandėlė transliuojama 95.3 MHzFM banga sejmadieniais nuo 5 iki 6 p.p. Jai vadovauja Vytautas Radzivanas ir praveda ją lietuvių ir anglu kalbomis. Surinktas internetu žinias iš Lietuvos skaito V.Repševičienė. Radijo valandėlė pavadinta *Sounds of Lithuania* ir lietuviškai ją vadina *Lietuvos balsas.* V. Radzivaną kartais pavaduoja Eugenijus Stankevičius. Valandėlės vedėjas nepraneša jos finansinės padėties, tačiau būtų gražu, kad klausytojai šį informacijos šaltinį dažniau paremtų aukomis.

* Pertho lietuvių bendruomenėje yra gan daug silpnos sveikatos žmonių gyvenančių savo namuose, o sunkiau sergantieji ilgesnį laiką praleidžia ligoninėse. Būtų labai gražu, kad galintieji juos aplankytų ir tuo paįvairintų jų gyvenimą, nes sergantieji jau negali dalyvauti mūsų bendruomenėje.

* ŽINUTĖS šių metų rudenį švęs 25 metų jubiliejų. Dėka skaitytojų geraširdingumo padengti jų leidimo ir pašto išlaidas aukomis, ŽINUČIŲ finansinė padėtis yra gera. Kituose numeriuose, revizijai patikrinus knygas ir dokumentus, duosime skaitytojams apyskaitą. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja prisidėjusiems prie Žinučių savo straipsniais ar telefoniniais pranešimais. Tikime, kad šįmet jų skaičius padidės.

Tiek tad trumpai svarstytinų temų ir minčių laukia mūsų bendruomenės 2000-taisiais metais. Iš patirties žinome, kad labai mažai kas pasikeis mūsų gyvenime, bet gal noro bendrauti kibirkštėlė įsidegs ir padarys mūsų ateitį laimingesnę.

A.Čižeika

Žinutės

Ilgiausių metų Juozui Mikštui

Kas iš mūsų Bendruomenės narių nepažįsta Juozo Mikšto? Kas negirdėjo ir nesižavėjo ji nostalgiškais eilėraščiais? Jie spausdinami Australijos Lietuvių periodikoje, kolektyviniuose periodikos leidiniuose, almanachuose; skaitomi minėjimuose, koncertuose, literatūros vakaruose. Pagaliau 1995 sulaukėme pirmo Juozo Mikšto eilėraščių rinkinio *Ilgesio dainos* , o po metų išėjo ir antroji knyga *Geltona rudenio tyla* .

Be lyrinių kūrinių J.Mikštas yra parašęs ir išspausdinęs daug satyrinių, humoristinių eilėraščių.

Jo gyvenimas neapsiribojo vien tik kūrybine veikla. Juozas 19 metų dirbo mūsų bibliotekoje. Negailėdamas savęs, nesiskųsdamas, pedantiškai tvarkė *savo ūkį.* Skaudžiai pergyveno, kai bibliotekai teko persikelti į daug mažesnes patalpas, nes ten sunkiai tilpo jo sukomplektuotos ir užsakytos knygos bei periodika.

Stebėtis tenka Juozo atmintimi. Skaitytojui paklausus apie norimą leidinį, jis akimirksniu nurodo, kur galima rasti, arba kaip magas iš po skraistės ištraukia pageidaujamą egzempliorių.

Prieš porą mėnesių J.Mikštas, pavargęs nuo darbo ir metų naštos (gim.1913.03.18), kamuojamas ligų, nusprendė palikti įprastą ir mėgstamą darbą ir pasitraukti į pensininko ramybę.

Mes visi labai jo pasigesime, kai užėjus į biblioteką mūsų nebepasitiks jo įdėmus žvilgsnis, pasigesime jo dėmesio, paslaugumo, pasirengimo visada padėti, patarti. Nematysime jo šypsenos ir nesiklausysime jo anekdotų, kurie liejasi lyg šaltinio versmė.

Kol jėgos leido J.Mikštas bendradarbiavo su visomis Melbourno Bendruomenės organizacijomis, buvo ilgametis

Poetas Juozas Mikštas

laikraščio *Tėviškės Aidai* pagalbininkas ekspedicijoje.

J.Mikštas paliko neišdidomus pėdsakus lietuvybėje. Jo indėlis į mūsų kultūrinį gyvenimą yra neįkainuojamas.

Melbourno Apyl. Valdyba visos Bendruomenės vardu nuoširdžiai dėkoja mūsų gerbiamam ir mylimam poetui J.Mikštui už jo nuostabią poeziją, už energiją ir darbą bibliotekininkystėje.

Mes linkime, kad bėgantys metai neslėgtų sunkia našta jo pečių, neužgesintų jo kūrybinės ugnelės, juk mes laukiame naujų J.Mikšto posmų ir norime jį ilgai matyti tarpe mūsų.

Stiprios sveikatos, ištvermės, geros nuotaikos!

ILGIAUSIŲ METŲ!

P.S. Melbourno biblioteka neliko be šeimininko. Estafetę perėmė J.Mikšto bendražygis F.Sodaitis. Jie abu atėjo dirbti į biblioteką prieš 19 metų. F.Sodaitis, tai aktyvus, visur suspėjantis, visiems padedantis Bendruomenės narys.

Naujam vedėjui linkime geros sveikatos ir sėkmės

Melbourno Apylinkės Valdyba

Žiupsnelis dar niekur neskelbtų žinių apie Sydnėjaus Lietuvių Sodybą

Buvau prašytas asmenų aukštosiose sferose ką nors papasakoti apie tą garsiąją, tolimame Sydnėjaus pakraštyje esančią, lietuviškumo tvirtovę, kurioje ir aš pats jau kelinti meteliai gyvenu, t.y. Lietuvių Sodybą.

Apie pačią Sodybą plinta visokių gandų ir gandelių, kuriuos mes - sodybiečiai griežtai paneigiame iš anksto, kokie jie bebūtų!.. O šiaip čia gyvenimas virte verda ir susidomėjimas lietuvišku kaimu ne tik nemažėja, bet didėja. Va, žiūrėk, atvažiuoja į Sodybą jau gerokai žilstelėjęs tautietis ar tautietė (atsiprašau, žilstelėjusių tautiečių, t.y. ponių, šiais laikais nėra, nebent kokia nesąmoninga, užsimiršusi tautietė!..), išdidžiai pereis per mūsų lietuvišką kaimelį, numyks pusiau angliškai, kad čia jam ar jai per prasta – mat ten, kitose panašiose vyresnių piliečių kolonijose, esą viskas daug prabangiau įrengta, net pusryčiai jaunų patarnautojų atnešami tiesiog į lovą, kad tik džiaukis, gyvenk ir norėk!..

Ir išvažiuoja tautietis (ar tautietė), pritrūkęs gero žodžio mūsų gražiajai Sodybai. Bet daugeliu atvejų jį (arba ją) pamatome po gero pusmečio ar ir po metų. Mat jie, gerai apžiūrėję kitas panašias institucijas ir, žinoma, apskaičiavę savo finansus supranta, kad mūsų Sodyba ne tokia jau bloga ir bent jau "iš bėdos" galima joje gyventi, ir kada jis (ar ji) čia galėtų atsikraustyti? Bet čia atverčiama antroji medalio pusė – stok, ponas (ar ponia) į eilutę ir lukterėk trumputį, kol vietų atsiras!.. O čia įsikūrę sodybiečiai ir gal dėl to, kad Sodyba tokia graži, tų vietų neskuba užleisti! Ne tik pati Sodyba graži, ir žmonės čia – tikri lietuviai, geriausi iš geriausiųjų!.. Jei ir pasitaiko kokia šunystėlė, tai ką gi – savųjų tarpe – po metų, kitų arba ją pamirštame, arba numirštame ir vėl viskas tvarkoj.

Galėčiau jums – galimas dalykas būsimiems šios Sodybos gyventojams – papasakoti, kad ir tokį atsitikimą, įvykusį čia prieš keletą mėnesių, įrodantį, kad Sodyboje gyvenimas kai kada ir labai linksmas būna. Taigi, anais gerais laikais Sodybos vyrija pagal lietuviškus papročius buvo sukėlusi į aplinkinius medžius keletą inkilų varnėnams, nors jie – tie varnėnai, atrodo, šiame krašte inkilinio meno nelabai supranta, tad kai kurie inkilai taip tušti ir stūksojo iki mūsų dienų... Vieną dieną tokiu inkilu susidomėjo tikras australietiškas posumas. Įsilipo į medį, įkišo pirmas kojūkštes ir galvą į vidų, o atgal – nors tu pasiusk – neina!.. Taip jam bebandant pabėgti iš "lietuviškų spąstų", visą dramatišką įvykį stebėjo du, tuo metu Sodyboje gyvenę, kaimynai. Nežinau, ar jie buvo skautai, ar ne, bet nutarė tam "australiokui" padėti. Atsinešė didžiules kopėčias, atrėmė jas į medį ir vienas kitam sako: – *dabar tu lipk!* Bet lipti į aukštą ir liekną eukaliptą, kur kažkada buvo įkeltas inkilas, nė vienas nenorėjo ir ... susipyko! O nenaudėlis posumas, kai jam visas tas reikalas

Lietuvių Sodyboje Engadine

nusibodo, gerai pasimuistė ir su visu inkilu nukrito ant vejos... Inkilas suskilo, o posumas net neatsigręždamas nukūrė į pakalnę, nepasakęs gelbėtojams nei "ačiū!", nei "sudie!" Ogi kaimynai porą savaičių nesikalbėjo, bet po to kurgi dėsis? – vėl pradėjo "labas rytas" sakytis!

Tokių ir panašių nutikimų, kaip ir visur "margam sviete", žinoma, nutinka ir Sodyboje, bet tai ir natūralu, juk ir sodybiečiai yra žmonės. Žodžiu, Sodyboje gyvenimas virte verda. Sodybiečiai rūpinasi savo sveikata (tam tikru metų laiku) – verčiasi kūliais per galvą (na, gal ne visai, bet gimnastikuoja), penktadienių popietėmis renkasi prie Moterų Soc. Globos D-jos dovanoto TV aparato ir žiūri filmus, kurių nemaža dalis yra "Made in Sodyba" – nuosavo filmuotojo bei "prodiuserio" ir kur neretai vyriausių aktorių grupę sudaro patys Sodybos gyventojai bei jų svečiai. Švenčių ir kitom progom, irgi toje pat seklyčioje, nutįsta išpuoštų stalų eilės ir vaišinamės, vaišinamės, vaišinamės...

Dar neįsteigėme, nors kelintus metus steigiame, tautinių šokių ansamblio. Girdėta, kad prie jo žada prisidėti Mėlynųjų Kalnų tautiečiai ir besikurianti Cronullos lietuvių kolonija! Tad, ko gero, mus pamatysite 2000 metų Lietuvių Dienų proga, o gal, jei spėsim pasiruošti, ir Olimpiados metu, juk ji šįkart ruošiama Sydnėjuje?!!

Tai tiek apie Sodybą. Žinios yra tikros, tai gali paliūdyti kiekvienas rimtas sodybietis.

Sodybietis

Tylos grožis

Užpereitą sekmadienį, sausio 23, Melburno namuose susirinkęs nemažas poezijos mėgėjų būrelis turėjo progos pasidžiaugti Ldijos Šimkutės-Pocienės knygos *Tylos erdvės / Spaces of silence* pristatymu.

Algiui Šimkui plačiai nupasakojus Lidijos gyvenimą ir literatūrinį kelią, žodį perėmė literatūros kritikas ir poetas Ted Reilly. Ted, nuo pat jaunystės Adelaidėje artimai susijęs su lietuviais, yra Geelongo H.S. mokytojas, Deakin universitete įgijęs Ph.D. laipsnį už tezę *Creative writing.* Čia suglaustai pateiksiu jo mintis.

Į Lidijos Šimkutės knygas, sakė Ted, reiktų pažvelgti trimis pagrindiniais požiūriais. Pirmasis - išreikštas praradimo jausmas, esant priverstinai atskirtam nuo gimtosios žemės. Lidijos pirmoji knyga *Antrasis ilgesys* prasideda eilėraščiu *Juodžemis*, kuris sujungia autorę su gimtąja žeme. Vėliau, aplankiusi Lietuvą, L.Šimkutė pasisakys: *Poezija yra sielos kalba, o mano siela, ar aš noriu, ar nenoriu, išaugusi iš lietuvisko juodžemio.*

Antrasis išskirtinis požiūris yra Lidijos poetinė sandara ir kalbos panaudojimas išreikšti savo pačios santykiams su savo matomu ir paslėptuoju aš. Knyga yra dvikalbė, pirmenybė atiduodama lietuvių kalbai (kairiajame puslapyje), po jos seka anglų kalba. Skaitytojas pastebės, kad abiejų puslapių eilėrašččiai yra sukurti, o ne išversti iš vienos kalbos į kitą.

Trečioji ypatybė, gal būt svarbiausia, kad tekstai rišasi vienas su kitu ir priklauso nuo skaitytojo asmeniško supratimo. Verta atkreipti dėmesį ir į vaizdinį eilėraščių išdėstymą. Skaitytojas, kuris supranta lietuviškų juostų simboliką, eilėraščių išdėstyme lengvai atpažins žalčio, mirties ir likimo simbolius.

Tylos erdvės yra mylinčio ir mylimo asmens knyga. Tremties ir praradimo jausmas švelninamas mylimojo glamonių. Visą knygą galėtume pavadinti meilės giesme.

Knyga penkių dalių. Pirmojoje *Voratinklio Šilkas* poetė ir skaitytojas susitinka voratinklio gijose. Toje dalyje minimas žaltys yra garbinamas lietuvių mitologijos sutvėrimas, nieko bendro neturintis su krikščioniškuoju blogio simboliu.

Antroji dalis *Jūra mūsų akyse* tęsia akių įvaizdį, metams slenkant rudeniop ir viskam keičiantis. Dalyje *Mėlynos hortenzijos* autorė apgailestauja žodžių stygį nusakyti visas paslaptis, ji lyg pavirsta gėle: *mano plaukai žydi mėlynom hortenzijom*. Atsiranda baimė, nujautimas: *ir įžvelgiau rankas, mezgančias nebūties apsiaustą,* o kitame eilėraštyje *Jie nusinešė paukščius ir paliko saulę ant žemės,* prisimenamas tėvų bėgimas į nežinią ir jos pačios tapatybės praradimas. Ieškodama tapatybės ji, lyg senovės Žemyna, *apsisiaučiu samanom, išlendu drėgna, laukdama dviejų kontinentų susitikimo.*

Ketvirtoji dalis, panaudota visos knygos pavadinimui, yra *Tylos erdvės.* Baltiški ir bibliniai mitologiniai simboliai - varnos, ugnies medis - šioje dalyje sutapatina medį *Mano rankos - medžio šakos tavyje* su neįvardintu mylimuoju, o tuo pačiu ir su neįvardinta Lietuva. Medis yra Aušrinės simbolis, kuris reiškia viltį.

Poetė Lidija Šimkutė-Pocienė su sūnumi Linu, su kuriuo drauge skaitė savo eiles knygos *Tylos erdvės* pristatyme

Paskutinė dalis *Miško kaulai* primena suakmenėjusius miškus, iš kurių gaunamas Baltijos gintaras -*Jūros išmestas gintaras, požemio medžio blizgesys*- ir daugelio žuvusių, ištremtų, partizanų dvasias. *Mano kaulai raižo mano odos šešėlius.*

Tokios nuotaikos palieka autorę, beieškančią kelio į namus: *Regiu išdegusius Lietuvos laukus, lyg būčiau Australijos žemyne. Kaip surasti kelią į namus.*

Supažindinimą su knyga paįvairino Danius Kesminas, nuotaikingai improvizavęs elektriniu pianinu, o vėliau muzika pritardamas Lidijai ir jos sūnui Linui Pociui poezijos skaitymuose. Lidijos ir Lino skaitymai buvo ramūs, bet labai išraiškingi, tad jų pasiklausę dauguma klausytojų stojo į eilutę nusipirkti knygų su autorės įrašu.

Likusias kelias knygas galima gauti pas Algį Šimkų, tel. (03)9578-4319.

Mūsų skubančiame amžiuje, kai neturime laiko stabtelėti, kai paskubomis perskaitom tekstą, verta ilgėliau sustoti prie šios knygos, pamažu, garsiai paskaityti ir pagalvoti; įsiklausyti į pauzių tylą ir įsižiūrėti į juostų vingius.

Alena Karazijienė

Aistringi ir kolekcionieriai

Pernai Sydnėjuje įsisteigė Rinkėjų Būrelis. Visame pasaulyje yra paplitęs pašto ženklų, monetų, banknotų rinkimas. Bet tai ne viskas. Čia pat Sydnėjuje mūsiškiai renka vynuoges, grybus, lėkštutes, šaukštukus, miniatiūrines dėžutes, net kaklaraiščius... Kolekcionavimui ribų, atrodo, nėra. Užkalbinome filatelistą (pašto ženklų rinkėją) dr. Vytautą Donielą.

Iš ko kyla kolekcionavimo malonumas, net aistra?

Žmoguje yra užsilikęs žaismo polinkis, kuris, laimei, šiek tiek atsveria gyvenimo diktuojamą praktiškumą bei rimtumą. Praktiškumas siekia naudos sau, gi žaisme naudos motyvas sunyksta. Kolekcionierius su savo objektais, taip sakant, žaidžia, nebando jų išnaudoti. Jei išnaudojimo vyksme susikuria priešiškumo įtampa, kovingumas, tai žaisme, atvirkščiai, vyksta atsipalaidavimas. Iš čia ir pasitenkinimas, malonumas, kuris, žinoma, gali išsiplėsti į aistrą. Bet nenuostabu, kad kolekcionavimas patariamas ir medicinoje, įsitempusiems ar sukrėstiems žmonėms, nes per kolekcionavimo žaismą vykstąs atsipalaidavimas mažina vadinamąsias blogąsias emocijas.

Dabar pereikime prie Jūsų pamėgtos filatelijos. Pašto ženklų rinkimas gali būti nemažai pinigų reikalaujantis pomėgis, tačiau kokį patarimą galėtumėte duoti mūsų tautiečiams kaip lietuviams? Juk Lietuva irgi yra išleidusi pašto ženklų. Kaip įsivelti į lietuvišką filateliją, ir būtent nekišant į ją didelių turtų?

Lietuviui filatelistui, be abejo, yra patraukli prieškarinė Lietuva. Tas savų pašto ženklų laikotarpis tęsėsi nuo 1918 iki 1940 metų, ir iš principo galima surinkti viską, ką nurodo katalogas. Tačiau kai kurie tarpukario Lietuvos ženklai yra tapę retenybėmis. Juos sunku gauti ir tenka mokėti nemažai.

Man rodos, išeiviai dar nėra atkreipę pakankamo dėmesio į dabartinės Lietuvos filateliją, kuri prasidėjo su ženklais, išleistais 1990 spalio mėnesį. Po to jau praėjo 10 metų, bet norintysis dar gali įsigyti pilną komplektą, kurį Lietuvos paštas parduoda už apytikriai 400 litų. Galima gauti ir pilną atsikūrusios Lietuvos pašto ženklų rinkinį ant taip vadinamųjų pirmos dienos vokų – tik jis kainuos šiek tiek daugiau.

Verta atkreipti dėmesį į dar vieną dalyką. Per Atgimimą, nuo sakysim 1988 metų, išeivija su Lietuva pradėjo susirašinėti daug intensyviau – ir kaip tik tada, ypač po 1990 kovo 11, iš Lietuvos ateinantys vokai pasidaro labai įdomūs. Nors pašto ženklai, o daugumoje ir vokai, dar buvo rusiški, jau keletą dienų po Kovo 11 patriotiškesni paštai pradėjo ant vokų dėti antspaudukus *Lietuvos Respublikos paštas, Atstatyta Lietuvos nepriklausoma valstybė* ir panašiai. Iš rusiškų pašto antspaudų buvo išskusta žvaigždė ir CCCP, o netrukus dingo ir pašto įrašas rusiškomis raidėmis. 1990 birželio mėnesį buvo rekomenduota šalia reikalingo pašto ženklo klijuoti ir Blokados fondo ženklą. To meto sąlygomis, kai vietiniam laiškui užteko 5 kapeikų pašto ženklo, Blokados fondo lipinukas kainavo 50 kapeikų – ir todėl ant vokų jis užtinkamas retai.

Bet tegu išeivijos tautietis pasirausia po tame laikotarpyje iš Lietuvos atkeliavusius vokus. Atras keistų patriotinių štampukų, atras pašto antspaudų, kuriuose likę tik sovietinių simbolių trupiniai ir t.t. O ką jau besakyti apie pačius tuo metu vartotus pašto ženklus: iš pradžių dar vien rusiški, po 1990 spalio atsiranda jau lietuviški, tada – rusiškų ir lietuviškų kombinacija, tada nuo 1992 spalio 1 – taip vadinami taloniniai ženklai ir tik po 1993 birželio 25 dienos – litai ir centai. Bet ir po to kurį laiką galiojo įvairių valiutų mišinys.

Taigi, pradžiai verta peržiūrėti senesnę korespondenciją su Lietuva. Istoriškas vokų įvairumas gal sugundys, taip sakant, veltui įgytą ir visgi įdomią kolekciją praplėsti. Turbūt svarbu ir tai, kad šitaip renkant, viskas suprantama – ir kol kas nebrangu.

Ačiū už mintį. Einu peržiūrėti savo senų vokų lobį, bet dabar jau kolekcionieriaus akimis.

1990 Blokados fondo ženklas. Antspaude – išskusta žvaigždė ir CCCP

Oi jūs grybai, grybai...

Pamiršome Vytauto paklausti, kaip pavadinti kolekcionierius, kurie renka jų pačių nemėgstamus daiktus. Dvi tokias rinkikes matome nuotraukoje: **Onutė Kapočienė** (kairėje) ir **Aldona Stasiunaitienė.**

Abi sakė, kad grybavimas joms didžiausia atgaiva: parsivežus rudmėsių ir kazlėkų iš Oberono miškų, atostogų nebereikia, tačiau grybų nevalgo. Gurmanai žino, kad Sidnėjuje per Kaziuko mugę nereikia žiopsoti, nes pritruks Onutės primarinuotų stiklainių, kuriuos ji aukoja labdarai į Lietuvą.

Onutė nuo 1975, kai draugė jai padovanojo molinį kazlėką, iš viso pasaulio surinko jau 500 visokiausių grybų, ir ne vien iš molio, bet ir stiklinių, metalinių, šiaudinių, gintarinių, medžiaginių, nertinių. Ji turi ir grybų-pakabukų ant sidabrinės grandinėlės, ir segių, ir magnetų, net ir lenta jos virtuvėje ir ta grybo formos.

Aldonos kolekcija kiek kuklesnė - "tik" 300 grybų, pirmąjį (gintarinį) iš Lietuvos atsiuntė duktė Lana, beje, pati turinti pelėdų kolekciją.

Musmirės, prie kurių Onutė ir Aldona nusifotogravo, "auga" vaikų function rooms, kurių savininkai Lana ir jos vyras. Bet tai jau kito rašinėlio tema.

SPORTAS

Olimpinės naujienos

Antanas Laukaitis

Pakviestas Prezidentas

Prieš Kalėdų šventes Vilniaus rotušėje Lietuvos Tautinis Olimpinis komitetas ir Australijos ambasada surengė olimpinį vakarą, į kurį pakviesti iškiliausi Lietuvos sporto žmonės. Garbės svečiu buvo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Jis labai nuoširdžiai bendravo su Lietuvos geriausiais sportininkais ir su Australijos ambasadadoriumi Lietuvai S.Brady, kurio nuolatinė rezidencija yra Stokholme. Sveikinimo kalboje ambasadorius pradžioje lietuviškai, o paskui angliškai palinkėjo mūsų sportininkams daug laimės, ir pasakė, kad jis tikisi jog Lietuva Sydnėjuje laimės daug medalių. Jis plačiau paaiškino apie pačią olimpiadą, pabrėždamas, kad dalyvių skaičiumi tai bus pati didžiausia olimpiada ir ji sujungs XX ir XXI amžius.

Lietuvos TOK pirmininkas A.Poviliūnas, kuris su savo delegacija pats neseniai viešėjo Sydnėjuje, įsitikino kaip gerai ir gražiai australai rengiasi šiai olimpiadai. Jis pabrėžė, kad olimpinė Lietuvos sportininkų atranka yra didelė ir numatoma vežti tik tuos sportininkus, kurie tikisi patekti į pirmąsias 20 vietų. Manoma, kad Lietuvą atstovaus daugiau kaip 40 olimpiečių.

Prezidentas V.Adamkus savo žodyje prisipažino, kad jaunystėje jis ir pats, būdamas aktyvus sportininkas, tikėjosi 1948 metais dalvauti olimpinėse žaidynėse, nes tada mūsų sportininkai užsienyje bandė galimybes dalyvauti Londono olimpiadoje, tačiau jiems tas nepasisekė ir jie nebuvo pripažinti Lietuvos atstovais.

Australijos ambasadorius, įteikdamas Sydnėjaus olimpinius marškinėlius ir olimpinius suvenyrus iškiliesiems sportininkams ir vadovams, oficialiai pakvietė Prezidentą dalyvauti olimpiadoje, į ką V.Adamkus atsakė, kad jis dar nė vieno karto nematė olimpinių žaidynių, todėl su malonumu, jei tik galimybės leis, apsilankys Sydnėjuje, kuriame su Amerikos lietuvių krepšininkais buvo 1964 metais.

Šis olimpinis prieššventinis vakaras praėjo labai gražioje ir draugiškoje nuotaikoje, svečiai buvo vaišinami australiškais užkandžiais ir vynu.

Liko tik 7 mėnesiai

Iki rugsėjo15, kada bus oficialus Sydnėjaus olimpiados atidarymas, liko tik 7 mėnesiai. Tikrai nedaug. Beveik visi olimpiniai parengimai baigti ir dabar tik bandoma viskas, kad olimpiados metu neįvyktų kokių nors netikėtumų.

Kaip sakė LTOK prezidentas A.Poviliūnas, jie pasimokė iš Atlantos olimpiados. Ten iš 50 individualių rungčių tik pusė užėmė 4-16 vietas, o kiti bus tarp 17-70 vietų; 7 pasitraukė nebaigę maratono, ėjimo ir dviračių varžybų. Vežti tokius sportininkus, kad jie Sydnėjuje pamatytų vien tik Operos rūmus ar gyvas kengūras, tikrai negalime. Sportininkai bus suskirstyti į dvi grupes. Į pirmą pateks Europos ir pasaulio pirmenybėse laimėję medalius ir patekę į pirmuosius dešimtukus. Kita grupė, kuri turi galimybę laimėti iki 20 ar retais atvejais iki 24 vietos.

Sydnėjaus olimpiadai Lietuvoje ruošiamasi labai rimtai. Pasiruošimus prižiūri: Olimpinės misijos vadovas A.Raslanas, vasaros olimpinių sporto šakų pirmininkas V.Nėnius ir olimpinių rinktinių direktorius K.Steponavičius. Čia, Sydnėjuje, visus olimpinius darbus koordinuoja gen.konsulas V.Šliteris ir Lietuvos olimpinis attache A.Laukaitis. Šiuo metu išnuomotame olimpiniame name Ashfielde gyvena atvykę iš Lietuvos žmonės. Jie, gavę oficialius darbus, padėjo statyti įvairius olimpinius pastatus ir dabar stato kitus priešolimpinius objektus. Tai puikūs vyrai ir moterys, tačiau kai tik olimpiečiai ir jų vadovai pradės atvykti į Sydnėjų, jie turės apleisti namą ir pasiieškoti kitos gyvenvietės.

Porą savaičių prieš olimpiadą į Wollongong atvažiuos, ten gyvens ir treniruosis Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė. Čia vyks ir draugiškas paskirų komandų turnyras, kuriame žais Australijos, JAV, Ispanijos Lietuvos ir dar kelios rinktinės. Negavusiems olimpinių krepšinio bilietų, tai bus gera proga pamatyti mūsų ir kitas geras vyrų komandas.

Pasauly vienas geriausių ieties metikų V.Alekna jau pradeda intensyvų darbą vykdamas varžyboms į Pietų Afriką, iš ten atgal į Lietuvą, Ameriką, Ispaniją ir olimpiadą. Pasaulio dviračių čempionė, 1999 metų geriausia Lietuvos sportininkė E.Pučinskaitė jau treniruojasi Italijoj, vėliau varžysis Maljorkoj ir į olimpiadą. Daug ir kitų mūsų žymiųjų sportininkų, kurie tikisi laimėti medalius, jau pradėjo rimtą pasiruošimą.

Išrinkti geriausi sportininkai

Metų geriausia sportininkė dviratininkė E.Pučinskaitė gavo prizą skulptūrą *Šaulys*, o jos treneris, išrinktas geriausiuoju, V.Konovalovas gavo automobilį *Rover*. E.Pučinskaitė taip pat gavo automobilį *Rover*. Lietuvos Respublikos prezidentas V.Adamkus susijaudino, kai jam buvo įteikta Tarptautinio Olimpinio Komiteto prizas *Olimpiniai vartai - 2000*. Kiti šimtmečio rinkimo prizininkai buvo: dviratininkas, G.Umaras, dviejų olimpinių aukso medalių laimėtojas, D.Pozniakas, boksininkas, olimpinis čempionas, A.Sabonis, krepšininkas, A.Šocikas, boksininkas, A.Poviliūnas, LTOK prezidentas, ir kiti.

Olimpiečių kelionės ir aprūpinimo išlaidos yra didelės. Labai sumažinus ir apkarpius valstybės iždą, gerai kad LTOK turi savo rengiamą „Olifėjos" loteriją, kuri labai padeda mūsų olimpiečiams, pasakė LTOK prezidentas A.Poviliūnas.

Olimpinės Krepšinio Grupės

Sausio 29 Sydnėjaus olimpiniame *SuperDome* krepšinio stadione buvo ištraukti burtai kvalifikuotų vyrų, moterų ir Paralimpic krepšinio grupių, kurios olimpiados metu žais Sydnėjuje. Jos yra:

Vyrų

A grupė: Amenka, Kinija, Italja, Prancūzija, Lietuva, N.Zelandija

B grupė: Australija, Jugoslavija, Angola, Kanada, Ispanija, Rusija

Parengiamos priešolimpinės rungtynės:

Rugsėjo 19; Lietuva-Prancūzija ir Australija-Jugoslavija

Rugsėjo 21; Lietuva-JAV ir Australija-Rusija

Rugsėjo 23; Lietuv -Kinija ir Australija-Angola

Rugsėjo 25; Lietuva-NZ ir Australija-Ispanija

Nuo rugsėjo 26 prasideda vyrų klasifikacinės ir finalinės varžybos.

49TH SPORTO SVENTE

By Jerry Belkus

OPENING

Into the stadium they marched – the participants at the 49th Australian Lithuanian Sports Festival. Flag bearers holding the Lithuanian, Australian and the Sports Festival flags entered the arena first followed by the Adelaide team (the club that won the "best dressed" award), then the flag bearers for Brisbane and Canberra. Next into the arena marched the Geelong club (once again, probably the largest contingent), then Hobart, followed by Sydney (with a significant number of junior players). The biggest cheer was reserved for the home team, Melbourne, who was the last to enter.

The venue, the Melbourne Sports and Aquatic Centre, is indeed a splendid building and it's a pity that the number of participants appeared to outnumber the number of spectators. For all the work and planning that Sarunas Ziedas and his team did it was disappointing that there wasn't more local support. Angie Kristens splendidly performed the "MC" role. The "Varpas" President, Sarunas Ziedas, welcomed the participants in both Lithuanian and English. The ALFAS President, Stan Sutas, congratulated the clubs on their participation and encouraged all the clubs to try to increase their numbers for future sports festivals. Ginta Statkus and Adele Kristens then recited the sporting pledges. Breaking with the tradition of the ALFAS President opening the games this honour was given to the Australian Opals' Basketball captain, Michelle Timms. Upon the completion of this short and well run opening ceremony the players marched out to prepare for the main event – the actual games.

BASKETBALL–Junior Boys

Girl players, to enable teams to make up the numbers, supplemented the junior basketball teams in some cases.

The junior boys' teams from all clubs have some exceptional players and we should nurture their development and ensure that they stay in the game. John Obeliunas (Geelong's junior boys coach) suggested that weekend basketball camps should be held during the year in NSW, Victoria and SA and that we should get all the clubs to participate. If the junior club coaches can organise even TWO-THREE camps during the year I'm sure we'll see the benefits, sooner rather then later. Give John a call on 0352789979. The next World Lithuanian games are scheduled for 2002 so perhaps we should concentrate on our juniors for these games – the talent is certainly there

Ten and Under

Only two teams competed in this division, Sydney "Kovas" and Melbourne "Varpas" but compete they did. It was pleasing to see that "Kovas" supported the carnival with so many younger players.

The Kovas team proved far too superior for their Melbourne rivals with the two mighty atoms, Ben Sutas and Daniel Sepokas scoring all the points whilst the tall timber of Darius Popenhagen took almost all the rebounds. In defence, Lydia Karp and Andrius Belkus made it tough for the Varpas players to even get shots away. Other players in the winning Sydney team coached by Jerry Belkus were Leah Sepokas, Amy Sutas, Izabele and Alija Stasionis. For Melbourne, coached by Angie Kristens, their best players were Romy Lynikas, Kaziukas Milvydas and Vytautas Svambarys.

Sydney 45 (B Sutas 24, D Sepokas 17, D Popenhagen 4)
Melbourne 17 (R Lynikas 8, K Milvydas 4, V Svambarys 3, R Paulauskas 2)
Sydney 36 (B Sutas 22, D Sepokas 13, D Popenhagen 1)
Melbourne 13 (K Milvydas 6, R Lynikas 3, M Didzys 2, V Svambarys 1, P Balbata 1)
Sydney 32 (B Sutas 16, D Sepokas 12, D Popenhagen 2, L Karp 2)
Melbourne 14 (K Milvydas 4, R Lynikas 4, V Svambarys 4, R Paulauskas 2)

Final Placing's :

Winners :	**SYDNEY**
Second	**MELBOURNE**

Top Point Scorers:

B Sutas (Syd)	62	(20.7)
D Sepokas (Syd)	42	(14.0)

( ) – Indicate average points per game

Most Points in a single match

B Sutas (Syd) 24 (Game 1)

Free Throws

Teams	Melbourne	33.3%
	Sydney	29.0%
Individuals		
	R Lynikas (Mel)	50.0%
	V Svambarys (Mel)	50.0%
	D Popenhagen (Syd)	50.0%

Under Twelves

Four clubs competed in this division and although all teams had good individual players Geelong prevailed because of its regimented teamwork and swarming back court defence.

Geelong was well served by Jason Sutas and Matthew Gorup who did the bulk of the scoring and rebounding. Alana Obeliunas with her tenacious defence showed that even the smaller players are more than capable of holding their own. The other players in this well coached John Obeliunas team were Jessica and Chris Javni, James Kosmatos, Fiona Watach and Peter Gorup.

Melbourne was the surprise packet, mainly due to its never say die attitude, as they won their first two games in late second half surges. Best for Melbourne were Calem Paulauskas and Mantas Vaitkus

Adelaide played their best game against Geelong but were then surprisingly beaten by Melbourne with Rimantas, Kubilius and "Max" Sankauskas probably their best.

Far more was expected from Sydney but once beaten by Melbourne in the opening game (after leading by ten points) they became somewhat dispirited and their intensity dropped off. The two girls in the team, Ilka Andriejunas and Melissa Belkus, were the, most consistent with good support from the under 10 boys Daniel Sepokas, Ben Sutas and Darius Popenhagen.

Geelong 28 (M Gorup 13, J Javni 6, A Obeliunas 4, J Sutas 4, P Gorup 2)
Adelaide 22 (M Sankauskas 13, R Kubilius 5, S Talanskas 3, A Laurinaitis 1)
Melbourne 21 (C Paulauskas 7, M Vaitkus 4, E Stephens 4, T Balbata 2, R Paulauskas 2)
Sydney 17 (B Sutas 6, D Sepokas 4, D Popenhagen 4, A Karp 3)

To be continued next week.

BENDRUOMENĖS VEIKLOJE

Sveikiname mūsų aktyvią narę
v.s. **Daną Lynikienę,**
buvusią Džiugo Tunto tuntininkę ir užsitarnavusią Geležinio Vilko Ordiną, švenčiančią 65 metų jubiliejų. Lai bėgančios pro šalį dienos Tau širdyje pavasariais žydės. Budėkime!

Melbourno Skautininkų Ramovė

Sveikiname mūsų aktyvų narį
ps. Algį Šimkų,
buvusį Džiugo Tunto tuntininką, su šauniu 65 metų jubiliejumi. Mes linkime džiaugsmo ir sveikatos, kad širdis būtų visada kupina skautiškos jaunystės. Budėkime!

Melbourno Skautininkų Ramovė

Maloniai sveikiname mūsų narį ps. ***Liudą Bungardą*** *su žmona* ***Salomėja,*** *švenčiančius 50-ties metų auksinį vedybų jubiliejų. Linkime Jums dar daug laimingų metų kartu. Valio ir budėkime!*

Melbourno Skautininkų Ramovė

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne
sveikina savo narę
gerbiamą p. **Oną Aleknienę**
sulaukusią 90 metų!

Gal galite padėti?

Grįždamas į tėvynę noriu nuvežti ir perduoti Lietuvos bibliotekoms *Lietuvos Bažnyčios* (Br. Kviklio red.) I ir VI tomus. Deja, man trūksta šios serijos III tomo – *Kauno Arkivyskupija.* Turinčius ir galinčius šią knygą man perleisti, prašau siųsti **Broniui Žaliui, 16/23 Laurina Ave., Engadine, NSW 2233; tel. (02) 9520 3073.** Būsiu labai dėkingas, atsilyginsiu už knygą ir persiuntimą (nurodyti kainą).

B. Žalys

Melbourno Skautininkų Ramovės sueigoje. Antroje eilėje centre v.s. Dana Lynikienė ir ps. Algis Šimkus. Priekyje dešinėje sesė dr. Birutė Žemaitytė

Melbourno Skautininkų Ramovė

kviečia visus Melbourno ir Geelongo skautininkus (su antrom pusėm arba su šeimomis) dalyvauti **Skautininkų Gegužinėje**, kuri įvyks **vasario 6,** sekmadienį, pusiaukely tarp Geelongo ir Melbourno miestų, You Yangs kalnų parke (važiuoti Geelong Rd. ir nusukti į parką). Visi prašomi atvykti **1 val. po pietų** prie įstaigos įvažiavimui į parką. Įvažiavimo mokestis **$ 3** už mašiną. Lauksime atvykstančių ir galėsime kartu įvažiuoti į parką.

Dalyvaujantys prašomi atsivežti savo maistą, gėrimus, kėdes, apsaugą nuo saulės ir, aišku, skautiškus dainorėlius bei žalius skautininkų šlipsus. Geelongo skautininkai ruošia programą. Bus loterija, kurios pajamos skirtos paremti *Džiugo* ir *Šatrijos* tuntų veiklius skautus, kurie dalyvaus X Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Stovykloje, 2001 m. sausio mėn. Dookie Agricultural College, Viktorijoje. (Vėliau bus paskelbtas konkursas išrinkti skautus, kuriems bus teikiama finansinė parama.)

Taip pat kviečiami atvykti ir ne skautai, kurie norėtų praleisti pusdienį skautininkų tarpe, gražioje eukaliptų gamtoje, šviežiame ore, kurie norėtų pasivaikščioti ir padainuoti lietuviškas dainas.

Skautininkai apie savo dalyvavimą prašomi pranešti Šatrijos tuntininkui s. Vytui Mačiuliui tel. **(03) 5278 2906** arba Ramovės pirmininkei s. Birutei Prašmutaitei tel. **(03) 9579 3946.**

Melbourno Skautininkų Ramovė

Sydnėjaus Lietuvių Klube

Po atostogų pirmasis posėdis įvyko sausio 18.

Neabejotina, kad norint pritraukti narius į Klubą, reikia turėti šiek tiek daugiau veiklos. Bus bandoma sekmadieniais vis rodyti kokį lietuvišką filmą tuo mūsų didžiuoju ekranu. Mažiausiai bent po vieną turgų į mėnesį organizuos mūsų pirmininkas su poniomis.

Grįžta repetuoti choristai. Sugriuvus senajam pianinui, Klubas bando už prieinamą kainą surasti naują.

Po kalėdinių atostogų malonų šurmulį sukels ir mūsų jaunoji atžala, sulėkusi mokintis savo tėvų gimtosios kalbos. Įdomu, kiek tėvelių sueis kartu? Prisimenu, rodos taip netolimoje praeityje, mes trise pamainomis veždavome į Lidcombe sugrūdę savuosius. Kaip greitai tas laikas nudardėjo, jau dviejų mūsų – Šumsko ir Kavaliausko – nebėra.

Jeigu kas turite tinkamų lietuviškų vaizdajuosčių, kurias galėtumėme pasiskolinti ir Klubo popietėje pademonstruoti, prašau mane apie tai informuoti, kad būtų galima išreklamuoti per spaudą. Mano namų telefonas **(02) 4677 3255.**

Nepamirškime pratęsti *Pasaulio Lietuvio* prenumeratą arba užsisakyti tą gražiai leidžiamą žurnalą. Visuomet rasite korespondencijų ir iš Australijos. Metinė prenumerata tik $ 50, o jei pageidaujate oro paštu – $ 80. Bibliotekoje budinčios mūsų mielos ponios su malonumu jus aptarnaus.

Kaip dažnai mes pyktelim ir išsitraukę plunksną "pilam", tuo metu turbūt gundomi nelemto kipšiuko, nepagalvodami, kad ta plunksna dažnai yra galingesnė ir už kardą. Ačiū Antanui Kramiliui už šiltus žodžius po rankos padavimo. Nežinau kaip kitiems, bet man maloniau kai rašoma ne iš pykčio, o jei pabarama, tai tik tikslu priminti mūsų klaidas. Pagal tą lietuvišką patarlę, *tas neklysta, kas nieko nedirba.*

Perskaitę praėjusį *MP* numerį mes su Nijole "sudėję galvas" galvojame rašyti Gabrieliui Žemkalniui, kad jis nenustotų tęsti savo pranešimų lietuviškoje radijo valandėlėje. Manau nesuklysiu sakydamas, kad su mano nuomone sutiks nemažas skaičius sydnėjiškių. Todėl neabejoju, kad ne vienas iš mūsų narių taip pat neliks tam abejingas ir parašys Gabrieliui Žemkalniui, prašydamas jo nepasitraukti iš radijo valandėlės. Jo adresas: **Gabrielius Žemkalnis, Gedimino pr. 53, LR Seimo III rūmai, Vilnius 2002, Lithuania.**

Per e-mail: **plbav@rc.lrs.lt**

Tikėkimės, kad artimoje ateityje vėl girdėsime jo mielą balsą, skrendantį Australijos radijo bangomis.

Seniai besimatėme! Užsukite į Klubą, paragaukite skanių bulvinių blynų, susimokėkite prenumeratas, pažiūrėkite lietuvišką filmą. Kai pamatysite Romą Kalėdą, pagirkite jo gražią spintelę, ant kurios važinėja didysis TV. Užsukite, laukiam!

Algis Bučinskas

A.†A. Robertui Sabeckiui

mirus, jo motinai Antaninai Sabeckienei, broliui Broniui ir dukterėčiai Vilijai reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Tragiškai Adelaidėje žuvus mūsų kolegai
a.a. Robertui Sabeckiui,
buvusiam V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovui 1983 m. JAV / Kanadoje, gilią užuojautą reiškiame motinai Antaninai, broliui Broniui, dukterėčiai Vilijai bei visai Adelaidės Lietuvių Bendruomenei.

V PLJK atstovai Melbourne: **Loreta Čižauskaitė-Tigani, Birutė Prašmutaitė, Zita Prašmutaitė, Dana Sadauskaitė-Gaylard.**

A.†A. Stasiui Kranui

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą sūnui Mintui ir dukrai Danilei su šeimomis.

Sydnėjaus lietuvių pensininkų klubas ***Neringa***

Prisimindami mylimą vyrą ir tėvą
a.a. Povilą Protą
Jo mirties 15 metų sukakties proga aukojame *Mūsų Pastogei* $ 100.

Žmona Cecilija, duktė Birutė ir sūnus Kęstutis

A.†A. Edvardui Lašaičiui

mirus, reiškiu gilią užuojautą žmonai ir visai šeimai. Lieku amžinai dėkinga Velioniui už Jo pagalbą Moterų draugijai ir niekada nepamiršiu *Linksmųjų Brolių.*

Ona Baužienė

Padėka

Mirus mūsų brangiai mamai **a.a. Angelei Laukaitienei,** nuoširdžiai dėkojame draugams ir pažįstamiems už gėles bei užuojautas. Ačiū visiems, dalyvavusiems laidotuvėse.

Sūnūs Kęstutis ir Ramutis bei dukra Laima su šeimomis

Trumpai iš visur

Vytautas Patašius

◆ Jungtinių tautų komisija, tyrusi smurto veiksmus Rytų Timore, reikalauja iškelti bylas Indonezijos kariuomenės vadams dėl karo nusikaltimų. Jungtinių Tautų Organizacijos vadovybė yra nusistačiusi kol kas tokių bylų nekelti ir palaukti, kuo pasibaigs pačios Indonezijos numatyti kelti bylos Rytų Timoro žudynių kaltininkams.

◆ Sausio mėnesio pabaigoje prasidėjo JAV prezidento rinkimų kampanija, tiek demokratams, tiek respublikonams bandant atrinkti po vieną kandidatą rinkimams iš viso būrio kandidatų. Šiuo metu populiariausi tarp respublikonų yra – Texas valstijos gubernatorius George W.Bush, o tarp demokratų - dabartinis viceprezidentas Al Gore.

◆ Šiaurės Airijos savivalda ir taika tarp protestantų ir katalikų yra pavojuje , Airių Respublikonų Sąjungai vilkinant nusiginklavimą. Katalikų pogrindžio organizacija buvo žadėjusi užbaigti nusiginklavimą iki gegužės mėnesio, tačiau nusiginklavimas dar nepradėtas.

◆ Tebesitęsia sunkios kovos Čečėnijos sostinėje Grozny. Rusų kartuomenės vadai paskelbė, kad pasidavė 75 čečėnai sukilėliai. Šį tvirtinimą paneigė čečėnų sukilėlių šaltiniai, pavadinę jį rusų propagandos išsigalvojimu.

◆ Sausio 31 Britų teismas nuteisė gydytoją Harold Shipman kalėti iki gyvos galvos, - penkiolika kartų - už 15 pacienčių nužudymą jas nunuodijant. Gydytojas buvo sugautas, kai bandė suklastoti savo naudai vienos nuždytos pacientės testamentą.

◆ Sausio 24 Ratchaburi mieste Tailande 10 ginkluotų birmiečių sukilėlių užėmė miesto ligoninę, pagrobdami apie 500 įkaitų. Sukilėliai priklausė *Dievo armijos* grupei, atskilusiai nuo pagrindinės karen tautelės sukilėlių prieš Birmos diktatūrinį režimą. Sukilėliai reikalavo iš Tailando vyriausybės sustabdyti karenų stovyklų Tailande užpuldinėjimus bei įsileisti į Tailandą iš Burmos apie 200 karenų kovotojų.

◆ Sausio 25 Tailando policija ir kariai infiltravo ligoninę ir nukovė visus 10 sukilėlių, kai kuriuos nušaudami jau jiems pasidavus.

◆ Sausio 26 buvęs Kremliaus administratorius ir Boris Jelcino draugas Pavel Borodin buvo paskirtas naujosios Rusijos - Gudijos Sąjungos Valstybiniu sekretoriumi. Kitą dieną Šveicarijos pareigūnai paskelbė, kad Pavel Borodin yra tarptautinės policijos paieškomas, jis įtariamas naudojęs Šveicarijos bankus *išplauti* Rusijos valstybines biudžetines pajamas bei pajamas iš Rusijos naftos koncernų privatizacijos. Šveicarijos teismai jau gruodžio mėnesį buvo slapta įsakę areštuoti Borodiną.

◆ Sausio 27 Indonezijos prezidentas A.Wahid atleido iš kariuomenės tris į jo Ministrų kabinetą įeinančius generolus bei vieną admirolą, būk tai kad jie galėtų pilnai atsidėti savo pareigoms ministrų kabinete. Tarp atleistųjų yra ir įtakingasis generolas Wiranto, buvęs krašto apsaugos ministras bei kariuomenės vadas.

◆ Sausio 31 Indonezijos komisija, tyrinėjusi žmogaus teisių pažeidimus Rytų Timore, paskelbė 3 mėnesių tyrinėjimo rezultatus. Komisija apkaltino gen. Wiranto ir kelis kitus Indonezijos kariuomenės karininkus dėl smurto veiksmų Rytų Timore.

ALB Krašto Valdybos pranešimas

lietuvių žinlasklaidai Australijoje

ALB Krašto Valdybos dėmesį atkreipė visa eilė Sydney Apylinkės Valdybos pasirašytų ar jos oficialų blanką naudojusių atskirų Valdybos narių laiškų ir pareiškimų, pasiųstų aukštiems Lietuvos Respublikos valdžios pareigūnams ir PLB Valdybos nariams ar pateiktų Lietuvos žiniasklaidai. Tai Valdybos vicepirmininko dr. A. Viliūno liūdnai pagarsėjęs laiškas Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui K. Pėdnyčiai ir neseniai Lietuvos spaudai pateiktas užgaulus "sveikinimas" LR Seimo pirmininkui V. Landsbergiui. Pastaruoju laišku Valdybos vicepirmininkas atvirai ignoravo ALB Krašto Valdybos 1999 m. lapkričio 2 d. mandagų nurodymą Apylinkių valdyboms dėl Australijos Lietuvių Bendruomenės oficialaus antgalvio naudojimo privatiems pareiškimams spaudoje neleistinumo. Taip pat visos Sydney Apylinkės Valdybos pasirašytas kreipimasis "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ir Grūtos (sic!) miškas", grubiai ir be jokio pagrindo užgaunantis aukščiausius Lietuvos valdžios pareigūnus ir PLB Valdybos atstovą Lietuvoje. Negana to, tie užgauliojimai nepagrįstai pristatomi kaip išreiškiantys *"Sydney Lietuvių Bendruomenės daugumos, o kartu visos Australijos ir Pasaulio lietuvių nuomonę"*. Tokių pareiškimų platinimas per žiniasklaidą ar asmeniškai Lietuvos valdžios pareigūnams kompromituoja visą Australijos Lietuvių Bendruomenę Lietuvos visuomenės ir jos išrinktos valdžios akyse ir yra netoleruotinas reiškinys mūsų bendruomenėje.

Atsižvelgdami į čia suminėtus faktus ir ALB Statuto apibrėžtas ALB vykdomųjų organų Krašto Valdybos ir Apylinkių Valdybų funkcijas, ALB Krašto Valdyba konstatuoja, kad Sydney Apylinkės Valdyba viršijo savo kompetencijos ribas ir tuo padarė didelę žalą Australijos Lietuvių Bendruomenės reputacijai. Remdamasi ALB Statuto 21 straipsnio jai suteikta galia, ALB Krašto Valdyba reikalauja, kad bet kokia ALB Apylinkių Valdybų korespondencija su PLB Valdyba, Lietuvos valdžios įstaigomis ar pareigūnais bei pareiškimai Lietuvos žiniasklaidai turi būti siunčiami per ALB Krašto Valdybą, kurios kompetencijoje yra ryšių su PLB Valdyba ir lietuvių organizacijomis kituose kraštuose, tame tarpe ir Lietuvoje, palaikymas. Šis ALB Krašto Valdybos potvarkis Apylinkių Valdyboms yra privalomas.

2000.02.01 **ALB Krašto Valdyba**

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

1984 iki 1995 ir vėliau dirbo *LUKoil* konsultantu. Šio metu B. Vainora valdo gan prabangius Vilniaus viešbučius *Centrum* bei *Rotunda* ir buvo suinteresuotas trečiu, *Naujasis Vilnius*. Dabar nuo šio trečiojo jis pasitraukė, praradęs ir didelę įmoką. *Lietuvos rytas* mano, kad tai gali būti susiję su naftos ūkio pažeidimų tyrimu.

Lietuviai teisiami Norvegijoje

Harstad mieste, Norvegijoje, prasidėjo teismas penkiems lietuviams, apiplėšusiems banką Tromso mieste. Šie penki kauniečiai praėjusią vasarą atvyko į Norvegiją ir pasiprašė politinio prieglobsčio. Kol šis prašymas buvo svarstomas, atvykėliai apsigyveno pabėgėlių namuose Norvegijos šiaurėje. Nepraėjus nė mėnesiui nuo atvykimo, jie apiplėšė banką. Peiliu pagrasinę ir surišę vienintelį darbuotoją, jie pagrobė visus banko kasoje buvusius pinigus – 650 000 Norvegijos kronų (apie 140 000 austral. dol.) ir sugebėjo pasprukti į Švediją. Tačiau ten jie buvo sulaikyti su pinigais ir naudotomis kaukėmis.

Iš pradžių lietuviai slėpė savo tikruosius vardus ir neigė apiplėšę banką. Tardytojai nėra tikri, kad teismo metu lietuviai sutiks kalbėti. Teisėjų nuomone, ši lietuvių byla yra specifinė pirmiausia dėl to, kad plėšikai yra prieglobsčio Norvegijoje prašytojai. Jie jau mėnesį gyveno iš Norvegijos mokesčių mokėtojų malonės, gaudami butą, maistą ir kišenpinigius. Už nusikaltimą jiems gresia iki 12 metų kalėjimo.

Didžiausias Norvegijos dienraštis *Verdensgang* paskelbė, kad pernai Norvegijoje buvo sulaikyti 158 Baltijos šalių piliečiai, padarę įvairius nusikaltimus. Daugiausia tarp jų lietuvių – 120, estų – 26, latvių – 12. Norvegų policijos pranešimu, pastaraisiais metais vis dažniau nusikaltėliai atvyksta iš Rytų Europos. Daugelis jų apsimeta prieglobsčio prašytojais ir yra apgyvendinami pabėgėlių prieglaudose. Tuomet šie nusikaltėliai, kurių laisvė nevaržoma, vagia iš parduotuvių, įsilaužia į automobilius ir t.t. Praėjusių metų rugsėjo mėnesį Norvegijoje buvo sulaikyta grupė lietuvių, siuntusių į Lietuvą vogtus daiktus paštu.

Lietuvon pasiųstas Norvegijos policijos ekspertas sakė, kad bausmės už nusikaltimus Skandinavijoje nusikaltėlių nebaugina. Pasak jo, *Norvegijos kalėjimą galima prilyginti viešbučiui. Šilta, atskiras kambarys, geras maistas. Taip pat galima dirbti ir uždirbti daugiau negu laisvėje Lietuvoje. Tuo tarpu Lietuvos kalėjimų sąlygos yra siaubingos. Manau, kad užsieniečių nusikaltimų sumažėtų, jei būtų priimtas sprendimas nusikaltėlius siųsti kalėti į tėvynę*. Tačiau, pasak eksperto, kriminalinį elgesį dalinai sukuria tėvynėje esąs žemas gyvenimo lygis.

ELTA nebeteiks informacijų

Sausio 24 ELTA pranešė, kad nuo vasario 1 nebegalės teikti savo parengtų žinių užsienyje gyvenantiems lietuviams, bendruomenėms, spaudai ir radijo stotims. Žinių teikimą ELTA turi nutraukti todėl, kad susidarius sudėtingai finansinei krašto padėčiai, LR Vyriausybė nutraukė sutartį su ELTA, pagal kurią Vyriausybė iki 2000 sausio 13 rėmė užsienyje gyvenančius lietuvius, būtent kiekvieną mėnesį padengdavo ELTOS išlaidas už išeiviams siunčiamą informaciją.

ELTA tikisi, kad informacijos darbą tinkamai tęs *Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*. Pageidaujantys žinių iš Lietuvos turėtų kreiptis į minėto centro direktorių **Žilviną Beliauską, Gedimino pr. 24, Vilnius 2600,** tel. **(370 2) 313 623**, faksas: **(370 2) 313 624**, e-mail.: **info@lgitic.lt** Interneto puslapis **www.lgitic.lt**

Pageidaujantys ir toliau tiesiogiai gauti ELTOS žinias ir fotoinformaciją (po vasario 1), turėtų kreiptis į ELTOS vadybininką Joną Rimkų: e-mail.: **manager@elta.elta.lt** arba fax: **(370 2) 619 507**, tel.: **(370 2) 626 030**.

Abonemento kaina – 320 litų arba 80 JAV dolerių mėnesiui.

Žinios trumpai

✠ Sausio 24 - 26 Vytautas Landsbergis su žmona Gražina lankėsi Suomijoje, Helsinkio universiteto Muzikos draugijos kvietimu. V. Landsbergiui Helsinkio universitetas yra suteikęs garbės daktaro vardą. Vizito metu svečias skaitė paskaitą apie Čiurlionį ir atliko jo kūrinius.

✠ Įkalintam Seimo nariui Audriui Butkevičiui bausmė sumažinta nuo 5.5 iki 3.5 metų. Vilniaus apygardos teismas atsižvelgė į pernai lapkritį priimtas Baudžiamojo kodekso pataisas, kurios sušvelnino bausmes už įvairius nusikaltimus, jų tarpe ir sukčiavimą.

✠ Finansų ministerijos siūlymu Vyriausybė iki šių metų gruodžio 1 nutarė neparduoti 1990 Blokados fondo turto, nes dėl nepalankios ekonominės padėties ir šiuo metu žemų brangakmenių bei brangiųjų metalų kainų tai būtų nenaudinga. Blokados fonde yra sukaupta 26 700 juvelyrinių dirbinių iš įvairių prabų aukso, kai kurie jų – su deimantais, sintetiniais smaragdais bei korundais. Jų vertė – 5.7 mln. litų.

✠ Įvairūs Lietuvos veikėjai ir kelios kultūros institucijos jau protestavo prieš laikraštyje *Vakaro žinios* spausdinamą ciklą apie žymius politikos, kultūros ir visuomenės veikėjus, žurnalistus, kurie įtariami turintys homoseksualių polinkių.

✠ LDDP, nerimaudama dėl to, kad į rinkimų sąrašus gali patekti „neaiškūs elementai“, ruošiasi juos atidžiai peržiūrėti. LDDP tikisi savivaldybių rinkimuose sudaryti koalicijas su kairiosiomis ir vidurio jėgomis. Spaudos spėjimu, tai būtų Vytenio Andriukaičio vadovaujami socialdemokratai, Artūro Paulausko socialliberalai, Kazimieros Prunskienės grupuotė ir t.t. Bet Č. Juršėnas tikslios informacijos dar neduoda.